

De Probatis|| Sanctorvm|| Historiis

Partim|| Ex Tomis Aloysii Lipoma-||ni, Doctissimi Episcopi, Partim Etiam||
Ex Egregiis Manuscriptis Codicibus, Qvarvm permultæ antehàc nunquàm
in lucem prodière

Complectens Sanctos Mensivm || Martii Et Aprilis

Surius, Laurentius

Coloniae Agrippinae, 1576-

VD16 S 10259

XII.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77384](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77384)

À Godeberta fiebant, petijt se ad eius tumulum adduci. Eò perlata, & iuxta sepulcrum deposita, instanter petijt à Domino per eam sibi subueniri. Erumpebant à pectore suspiria, ab oculis lachrymæ, ab ore non tam verba, quæ formare perfectè non poterat, quàm ululatus. Et ecce repente euanescit paralysis, vident oculi, patefcunt aures, lingua laxatur in voces, abit domum incolumis Imperia, gratias agens Deo & sanctæ virgini Godebertæ.

Iam verò redibat anniuersarius migrationis eius dies: nec dici satis potest, qua exultatione à fidelibus exceptus, qua deuotione celebratus sit. Videre licebat vndiquè concurrentem turbam promiscui sexûs, clericos, monachos, virgines vno animi parique consensu sanctæ virginis concelebrare memoriam. Peracto autè solenni Missarum officio, post multiplices Deo & sanctæ Godebertæ redditas gratiarum actiones, omnes abscedunt, custodes quoque templi, omnibus ferè extinctis luminaribus, clausisque ostijs, cibum sumpturi domum se conferunt. A prandio complures, vt gratias agant, redeunt ad templum, aperiunt fores, & ecce lampades & cereos, quos extinxerant, diuinitus accensos conspiciunt. Erumpunt omnes in laudem Dei, concurrunt ad sanctæ virginis oratorium, vna cernitur omnium deuotio & ingens gaudium pro tam stupendo miraculo. Adiungitur aliud præclarior. Lampades enim & cerei sic accensi, absque aliqua olei vel ceræ diminutione septem indè sequentibus diebus, teste omni populo illo, mirabiliter arserunt. Curatus est ab eadem virgine etiam Gregorius paralyticus, penè iam exanimis: curatus est Harneus cæcus: facta sunt alia permulta miracula. Nos iam, dilectissimi, in vera confessione & minimè simulata pœnitentia, multisque precibus faciem Domini præueniamus, vt virginis huius sanctissimæ meritis perueniamus ad vitam sempiternam: præstante Domino nostro IESV Christo, qui viuuit & regnat in secula seculorum, Amen.

Cap. 9.
Celebratur
anniuersari-
us dies eius.

Insigne mi-
raculum.

Item aliud.

SANCTI SABÆ GOTTHI VITA ET MARTYRIUM, CONSCRIPTA AB ECCLESIA GOTTHICÆ. Habetur autem in Simeone Metaphraste.

Seclesia Dei, quæ est in Gotthia, Ecclesiæ Dei, quæ est in Cappadocia, & omnibus Ecclesiæ Catholice Christianis, vbiqûe gentium habitantibus, misericordia, pax & charitas Dei patris & Domini nostri Iesu Christi implicatur. Quod à beato Petro dictum est: In omni gēte, qui timet Deum & operatur iustitiam, acceptus est ei: nunc etiam verum esse declaratur. Hoc enim in beato Saba confirmatum est, qui est martyr Dei & Domini nostri Iesu Christi. Cum enim genere Gotthus esset, & in Gotthia in medio generationis præuæ atque peruersæ vitam ageret, ita viros imitatus est sanctos, & cum ipsis omni genere virtutum Christum coluit, vt in mundo tanquam stella fulgeret. Iam indè enim ab ipsa infantia Domini nostri Iesu Christi religionem complexus, eam virtutem perfectam existimauit, vt in filij Dei cognitione in virum perfectum euaderet. Verùm quia diligentibus Deum omnia cooperantur in bonum, strenuè aduersus hostem pugnans, & huius vitæ malis superior existens, atque pacem cum omnibus habens, ad supernæ vocationis brauium peruenit.

11. Aprilis.

Act. 10.

Genus S.
Sabæ.

Rom. 8.

Memoriæ igitur & adificationis piorum gratia, nos, posteaquam in Domino conqueiuit, tacere & quiescere nequaquam permittimur: sed ad præclara ipsius facta conscribenda impellimur. Fuit enim fide rectus, religiosus, ad obediendum in omni iustitia promptus, mitis, imperitus sermone, non autem scientia, cum omnibus pacificus, pro veritate loquens, os idololatriæ obstruens: non superbus, sed (quod humiles decet) subiectus: quietus, non autem petulans in loquendo: ad omne opus bonum propensissimus: psallens in Ecclesia, eiusque magnam curam gerens: pecuniam possessionesque despiciens, nisi quatenus necessitas exigebat: sobrius, omnibus in rebus continens, à femininarum abhorrens consuetudine, precationibus & ieiunijs quotidie incumbens, ab inani gloria alienus, omnes ad rectè viuendum incitans, quæ ex virtute atque officio sunt, exequens, fugiensque contraria: integram denique fidem, quæ per dilectionem operatur, obseruans, ac nunquam desinens in Domino cum libertate loqui. Neque enim semel, sed sæpè, antequam pro fide martyrio coronaretur, re ipsa seipsum veræ pietatis acerrimum defensorem ostendit.

Viri sancti
virtutes &
exercitia.

Gal. 5.

Cum

Cum enim Gothiæ principes & magistratus cepissent Christianos homines infestari, & cogere ut ederent ea, quæ essent idolis immolata, & Gentiles quidam consiliū illud inissent, ut Christianis propinquis suis pro immolatis, quæ immolata non essent, proponerent, quò propinuos suos seruari, persecutoresque deciperent: re cognita, beatus Sabas non solum ipse comedere cibos vetitos recusauit, sed in medium prodiens, protestatus est omnibus: Si quis, inquit, ex carnibus illis comederit, Christianus esse non potest. Atque ita cauit, ne omnes in diaboli laqueum inciderent. Hæc de causa, qui fraudem hanc moliebantur, eum ex illo vico expulerunt: sed postea reuocârunt. Ceterum cum rursus mota esset persecutio, quidam ex eiusdem vici gentilibus victimas dæmonibus offerentes, iureiurando volebant affirmare, neminem in vico suo Christianum hominem reperiri. Verum Sabas cum fiducia iterum in medium prodiens, & ad confessum illorum accedens: Nemo, inquit, pro me iuret: ego enim Christianus sum. Denique, instante persecutore, prædicti Gentiles, celatis propinquis suis, iurârunt, non esse in vico suo, nisi vnum Christianum. Quo audito, Princeps iniquitatis iussit, vnum illum (hic autem erat beatus Sabas) adduci. Et cum esset adductus, ex ijs, qui circumstantabant, quæsiuit, quid ille haberet in bonis. Cumque respondissent, nihil amplius, quam id, quo erat indutus, contempsit eum vir iniquus: Neque prodesse, qui eiusmodi est, inquit, nec obesse potest. Atque ita locutus, iussit eum extrudi.

Sinceritas
sancti viri.

Mortis &
pœnarum
contemptus.

Contemni-
tura à iudice
propter pau-
peratam.

Post autem cum ingens rursus in Gothiâ peccatoribus persecutio moueretur, & sanctus Paschæ dies appropinquaret, ad aliud oppidum voluit proficisci, ut cum Guttica presbytero sanctum illum diem celebraret. Sed iter facienti vir illi magnus, ad specuque splendide apparuit, & dixit ei: Reuerte, & vade ad Sansalam presbyterum. Sabas autem respondit: Absit, inquit, Sansala. Fugerat enim propter persecutionem, & in Romania commorabatur: sed tunc propter diem Paschæ domum redierat. Quamobrem Sabas, cum eius reditum ignoraret, ita responderat, & ad Gutticam presbyterum ire contendebat. Verum cum mandato illius magni viri à se conspecti parere nollet, repente cum serenum tunc esset, magna niuis copia terræ faciem sic occupauit, ut iter intercluderetur, & Sabas progredi non posset. Intellexit igitur se Dei voluntate ab itinere prohiberi, iubentis, ut ad Sansalam presbyterum se conferret. Quare Deo gratias agens, reuersus est: & cum gaudio Sansalam conueniens, narrauit ei & alijs compluribus id, quod in via perspexerat. Simul igitur Paschæ diem celebrârunt. Ceterum tertia post celebrationem nocte ecce ex impiorum decreto Atharidus, Rhodesti reguli filius, cum magna impiorum latronum manu in pagum irruit: & cum domi suæ Presbyterum dormientem offendisset, eum vinciri iussit simul cum Saba, quem è lectulo nudum sustulerant. Ac Presbyterum quidem in curru collocârunt: Sabam autem nudum, ut erat genitus, per spinas, quas repente inciderant, pertraxerunt comprimentes eum, & fustibus ac flagellis verberantes: ad eum erant aduersus Dei seruos immites ac saui.

Rapitur nu-
dus è lectu-
lo, & dire-
affligitur.

Crudele
supplicium.

Sed hostium crudelitas viri iusti patientiam ac fidem exercuit. Cum enim dies aduenisset, in Domino glorians, persecutores suos allocutus est ad hunc modum: Nonne me per loca aspera & spinosa nudum & sine calceis pertraxistis? Cernite, an pedes mei læsi sint: vtrum in corpore meo appareant verberum signa, quæ mihi infixistis. Videntes illi nullum in eius carne vestigium extare crudelitatis suæ, sublatum axem super humeros eius imposuerunt, & ad extremas axis partes manus ipsius extenderunt, pedesque similiter ad alterum axem alligârunt: & denique super axes ipsum projicientes, ut humili supinus iaceret, effecerunt: nec prius eum torquere desisterunt, quam maxima noctis pars præterisset. Verum, ministris dormientibus, mulier accessit, & soluit eum. Nocte enim excitata fuerat, ut domesticis cibum pararet. Ille verò solutus, eodem in loco mansit intrepidus cum muliere, & eam adiuuabat. Sed posteaquam illuxit, re cognita, crudelis Atharidus manus eius vinciri iussit, eumque ad trabem domus suspendi.

Item aliud.

Nec multò post venerunt quidam ab Atharido missi, & cibos idolis immolatos attulerunt, sic Presbyterum & Sabam alloquentes: Hæc vobis magnus Atharidus mittit, ut comedatis, & animas vestras à morte liberetis. Hæc nos, respondit Presbyter, non edimus. neque enim nobis licet. Quamobrem Atharidum cohortamini, ut nos potius iubeat crucifigi, aut alio genere mortis interfici. Beatus autem Sabas: Quis, inquit, hæc misit? Responderunt: Dominus Atharidus. Vnus, inquit Sabas, est Dominus Deus, qui in cælis est. Impuri & profani sunt isti perditionis cibi, quemadmodum & Atharidus ipse, à quo missi sunt. Itaque loquente Saba, vnus è seruis Atharidi ira inflammat, vas in sancti viri pectus coniecit tanto cum impetu, ut omnes, qui aderant, crederent cum statim

statim interiturum. Verum ille pietatis studio vulneris dolorem superans: Nunc, inquit, minister, arbitraris ictu me tuo sustulisse? Sed ita habeto, me adeo non doluisse, ut mihi videaris lanæ vellus in me coniecisse. Cuius rei perspicuum illud indicium fuit, quod nec exclamavit, neque, ut in dolore fieri solet, ingemuit, neque vllum in eius corpore plagæ vestigium apparuit.

Tunc, his omnibus cognitis, Atharidus eum iussit interfici: & iniquitatis ministri, dimisso Sanfala presbytero, Sabam ad fluvium, qui vocatur Musæus, & eum suffocarent, traxerunt. At beatus vir præcepti Domini memor, & proximum diligens sicut seipsum: Quid, inquit, peccavit Presbyter, quia mecum non moritur? Non est tuum, responderunt ministri, istud præcipere. Tunc ille in exultatione Spiritus sancti exclamavit, ac dixit: Benedictus es, Domine, & laudabile nomen filij tui in secula, Amen: quoniam Atharidus quidem se ipse morte damnavit, atque interitu sempiterno, me autem ad vitam mittit perpetuam. Sic enim tibi complacuit in seruis tuis, Domine Deus noster.

Et cum duceretur, nunquam cessavit Deum collaudare, dignas non putans afflictiones huius temporis ad futuram gloriam, quæ in Sanctis reuelabitur. Cum autem ad fluminis ripam ductus esset, ministri inter se: Cur non, inquit, dimittimus hominem hunc innocentem? Nunquam enim Atharidus hoc est resciturus. Sed beatus Sabas dixit ad eos: Quid nugamini, ac non potius facitis id, quod vobis est imperatum? Ego video id, quod vos non potestis intueri. Ecce stant eregionè, qui me suscepturi sunt in gloria.

Tunc cum ad aquam perduxerunt gratias agentem Deo, atque eum collaudantem, (Spiritus enim eius ad finem vsq; non destitit id facere) & in flumen proiectum, ligno, quod eius collo alligauerant, in profundo suffocârunt. Atque ita per lignum & aquam defunctus, in se verum salutis Symbolum expressit. Erat autem annorum octo & triginta. Martyrio coronatus est quinta die sabbati post Pascha, id est, pridie idus Aprilis. Valentiniano & Valente Imperatoribus, Consulatum gerentibus Modesto & Arintheo.

Deinde extraxerunt illum ex aqua homicidæ, & insepultum reliquerunt. Verum nec fera, nec volucres eius reliquias attigere, sed à pijs fratribus seruata sunt, easque clarissimus Dux Iosöranus Deum colens, missis viris fide dignis, è loco barbaro in Romaniam transtulit, & preciosum patriæ suæ munus, & fructum fide gloriosum misit in Cappadociam ad vestram religionem, Domino gratiam suam ijs, qui sustinēt & timent ipsum, largiente. Quamobrèm, qua die Martyr coronatus est, sacrificantes, hoc reliquis fratribus nunciate, ut in omni Catholica atque Apostolica Ecclesia exultantes, collaudent Dominum, qui proprios seruos suos elegit. Salutate omnes Sanctos. Salutant vos hi, qui nobiscum persecutionem patiuntur. Ei autem, qui potest nos omnes gratia & benignitate sua in caeleste regnum perducere, gloria, honor, imperium, maiestas cum vniuerso Filio, & sancto Spiritu in secula seculorum, Amen.

VITA ALFERII PRIMI ABBATIS CAVENSIS PROPE NEAPOLIM, A QUODAM EIVS FERÈ AQUALI DOCTO VIRO, & UT VIDETUR, ABBATE EDITA. VTRUM SIT IN SANCTOS RELATUS, IGNORO.

PROLOGVS AVTHORIS NON SOLVM IN ALFERII, sed etiam Leonis, Petri atque Constabilis (quorum historias suis locis Lector reperiet) eiusdem cænobij venerabilium Abbatum, Vitas.

Sicut iuxta diuinæ sententiæ Veritatis, lucerna ad hoc accenditur, ut Matth. 5. super candelabrum posita, lumen domum intransibus præbeat, bene prolate sententiæ virtutem exequimur, si sanctorum virorum exempla ad minorum formam altius subleuemus. Ex alto quidem suæ reuelationis ad instar ignis, quò longius lumen proferunt, inuitare eos, quos illustrant, melius possunt. Magna quidem cum fuerint, & nesciuntur, magnum, quod habent, lumen non proferunt: quia in imis locis & abditis occultantur. Et forsàs è idcirco abscondi sub modio lucerna dicitur, quia ij, qui sanctorum lucidam conuersationem sciunt, pro perfecta mensura illorum, quam continet, modij nomine designantur. Ex inferiori verò parte exprimentur, quando scita abscondunt, quia per meritum in imo & abiecto loco se cõstituant. Hinc

Nun etiam

Non sentit
dolorem.

It lætus ad
mortem.

Rom. 8.

In aquis sus-
citatur, lau-
dans Deū.

Is fuit an-
nus Christi
373. iuxta
Onuphriū.

Prouer. ii.
Frumenta,
exempla
Sanctorū.

etiam scriptura sacra denunciat, dicens: Qui abscondit frumenta, maledictus erit in populis. Quid enim frumentorum nomine, nisi Sanctorum exempla figurantur? Ex omnibus quidem granis excellentior cibus est. Excellentia ergo facta perfectorum, frumenti nomine designantur: quia quo dulcius hæc fidelium mentes percipiunt, eo plenius velut de electiori cibo satiantur. Si ergo maledicitur, qui frumentum abscondit, cautè vigilandum est, vt ad quencunque fidelem mira Sanctorum facta peruenerint, hæc prædicando proferat, nè maledictum incurrat, & occultando in imo sit, qui exponendo fieri luminis candelabrum sublime potest. Vndè etiam in Euangelio Dominus dicit: Si in alieno fideles non fuistis, quæ vestra sunt quis dabit vobis?

Luc. 16.

Cauenis
cœnobijre-
ligio.

Ego igitur tam his & huiusmodi territus, quàm etiã audientium profectibus inuitatus, venerabiliū Patrum, Alferij videlicet, Leonis, Petri atq; Constabilis Abbatiū Cauensium vitas atq; miracula scribere proposui: vt quia, authore Deo, idè Cauense cœnobium magnæ religionis est, iamq; eiusdè religionis Ordo longè lateque diffunditur, ij, qui eorum sequuntur institutionē, exēplis atq; miraculis accendātur. Quod profectò vobis huiusmodi fratres specialiter conuenit, quos imposito pio religionis onere, ad ordinis eorū normā redēgimus. Valdè enim deuotius post illorū vestigia curritis, si apertè cœnitis, quia qui vos laborādo præcesserant, de labore suo iam ad æterna gaudia peruenerūt. Me quoq; quia hoc deceat, nulli vestrū dubiū est: vt qui de claustro illo, velut terra promissionis egressus, in lōginqua regione pascēdos atq; multiplicandos suscepi greges, virgas exemplorū vario cortice institucendis proponā: quatenus ij, qui ex vobis per diuinam gratiā fœcundantur in spiritali sobole, nō solum perpetua carnis in corruptione sint virides, sed omnimoda virtutum varietate fulgentes. Sed quia in vniuersalibus scriptis nostris, verbōrū quibusdam obstaculis æmulorum accessus obstruere solemus, opusculi huius tenerū situm nullis reprehensionū spinis obducimus, quia cum domesticis nostris de rebus notis fraternis affectibus fabulamur. Ad quod nimirū opus priorum nostrorū non modico rubore succendimur, qui de suis agere, quod alij fecerant, noluerunt. Victor nanq; Romanæ Ecclesiæ summus Pontifex, cū adhuc illi monasterio, quod à sanctissimo patre nostro Benedicto in Cassino monte constructum est, in venerando habitu præesset, in libro, quem de Sanctorum miraculis scripsit, viri venerabilis Alferij mentionem fecit, eiusdem se familiarem fuisse asseruit, & ipsius quædam miracula, ita vt ab eo fuerant gesta, narrauit. Vir quidem sanctus, dum subiectorum animas ad cælestem patriam succendere per exempla meliorum satageret, ea quæ ad eorū formam producere voluit, & propè, & longius quæsiuit. Quid ergò nobis de nostris agendum est, si ab alijs iam & miris extolluntur laudibus, & scriptorū memoria celebrantur? Quia verò præfatus Pontifex quædam, non omnia, huius viri venerabilis miracula scripsit, & pro eius reuerentia scripturæ ipsius auctoritatem operi nostro præmittimus, & pro ædificatione audientium plura, quæ eum vel tunc latere potuerunt, vel post eiusdem obitū sunt gesta, supplemus. Quia item noua scribendi tempora cōtemni solent, fidem dictorum relatoribus, non scriptis lector adscribat: quia etsi isto tempore scribimus, ea, quæ ab antiquis monasterij senibus sunt nobis dicta, narramus.

Liberi Victoris
Papæ de
Sanctorum
miraculis.

HISTORIA ALFERII.

Aprilis 12.
Cap. 1.
Alferij pa-
tria.
Dignitas.

Vir ergò Domini Alferius ex Salernitana ciuitate oriundus fuit: in qua cū bonis polleret moribus, & literarū scientiā apprimè eruditus enitesceret, principi eiusdem ciuitatis magna familiaritate cōiunctus est, & inter primos palatii sui ingenti cum honore susceptus. Quodā verò tempore, cū res exigeret, vt à præfato principe ad regem Germaniæ nunciij mitterentur, probitatis suæ merito vir venerandus eligitur, & in Gallias pro perficiendis principalibus negocijs apocriarius destinatur. Quod tamen non tam humano iudicio decerni cœperat, quàm diuino: vt is videlicet, qui iam magnus in cælorum regno censebatur, ad alia tenderet, & ad alia perueniret: aliud appeteret, sed aliud obtineret: dum qui terrenis innititur, spiritalibus atque cælestibus sublimatur.

Cap. 2.

Nam vbi ad ecclesiā beati Michaëlis de Clusa venit, graue corporis valetudinem incurrit: qua impellente, legationē mutare placuit, & negocia hominū imperfecta relinquere, vt ad diuina seruitia perfectus & integer pertingere meruisset. Mortis ergò, vt purabat,

putabat, festinatione perterritus, seculo renunciare proposuit, & ei quod restabat vita, in omnipotentis Dei seruitio cōsummare. Vir autem vitæ valde venerabilis Odilo Cluniacensis Abbas, fortè tunc ad idem cœnobium venerat: quem cum plurimum rogaret, vt habitum sibi sanctæ religionis imponeret, Cluniacum deductus est, ibique, quod piè postulauit, obtinere promeruit. Vir ergò sanctus, postquam religionis habitum sumpsit, omnem illā strenuitatem seculi ad diuina studia conuertit. Cœpit enim magnis desiderijs superna querere, qui solebat ingēti studio strenuus pro tēporalibus apparere. Seculum igitur tota intētionē fugiens, in breui tēpore ad eò profecit, vt ad sanctæ cōuersationis arcē pertingeret, & culmen perfectionis magnis laborum meritis obtineret.

Qui cum plurimum temporis in secretiori claustrī conuersatione perageret, licet

valde esset acceptus fratribus, quanquam patri monasterij satis charus, tamen memorato Salerni principe obtinente remittitur, & eiusdē ciuitatis ferè omnia monasteria ei regenda committuntur. Sed vir sanctus internæ quietis splendoribus assuetus, exteriorum negociorum tenebris diū præpediri noluit. Dimissa quippe ciuitate, longè in excelsi montis latere, cui Fenestra vocabulum est, quietis suæ locum subijt, primusq; præ omnibus Metelliani cauam, monachorum mansionem fecit, & vt apertè iam cernitur, omnis nostræ multitudinis seminarium fuit. Velut enim granum ex grano illo frumenti Euangelij, dum perfecta contemplatione terræ viuentiū mundi omnibus strepitibus obijt, multum imitantium se fructum dedit. Ibi itaq; ingentis & terribilis speluncæ secretis repositus, solus soli Deo vacans, solique placere desiderans, dum mundi gloriam fugit, ad laudis suæ præconium, vicinarum urbium ferè omnium linguas mouit. Cœpit itaq; nomē sanctitatis eius haberi celebre, & tantæ opinionis fama longè lateque dilatari. Et quia sanctorum perfectio maior est meritis, quam ore hominum referri possit, pater sanctus non solum fortia exercuit, sed etiam miraculis coruscavit: vt quos fama alliceret, miracula solidarent.

Cœperunt ergò nonnulli seculum relinquere, & eiusdē se magisterio subiugare. Inter quos & vir venerabilis Leo Lucensis, & Desiderius Beneuenti nobilis, ad æmulandum piè virtutis eiusdem studium, se eius magisterio subdiderunt. Quorū nimirum alter post eum Cauensi monasterio præfuit, alter sancti Benedicti mōtis Cassini Abbas constitutus, dehinc in totius orbis culmine, videlicet Romanæ Ecclesiæ Pontificatum sublimatus est. Sed humani generis inimicus sancti viri successibus inuidens, cum quadam die Salernum euntem cerneret, super excelsæ rupis verticem se obuium præbuit, & iumentum, cui insidebat, exterrens, per immensum montis præruptum in præcipitium dedit. Deiectus itaq; tantæ rupis vertice cum iumento, cui præsidebat, ad litus maris, quod eidem monti suberat, non sicut ruens cecidit, sed scandens quasi deambulando perueniēs sterit, quia integer & illæsus apparuit. Qui autē comitabantur eū, à multo flentu ad orā maris veniūt, sed incolumē lati conspiciūt, quē lugentēs inuenire mortuū crediderunt. Sicq; factum est, vt antiquus hostis se tanta viri venerabilis virtute superatum erubesceret: quia eiusdem gloriam auxit, quam extinguere moliendo cogitauit.

Alio quoq; tempore, dum quidam Salernitanæ ciuitatis viri irruentium latronum impetum fugerent, ad vicina cellæ viri Dei loca peruenerunt: vbi cum pausare sub rupe quadam voluissent, ingens saxum de eadem rupe distuluit, & quendam ex eis, Burellum nomine, conterens extinxit. Quem vt focij mortuum atq; contritum cernerent, ad viri Dei monasterium iam inclinato vespere sepeliendum detulerunt: quibus pater venerabilis præcepit, vt nocte illa discederēt, atq; sequēti die ad sepeliendū, quē detulerāt, redirēt. In eodē verò specu pater sanctus iam oratoriū cōstruxerat, in quo poni feretrū iussit: & asūpto Leone discipulo suo, cuius superiūs mentionē feci, in oratione eadem nocte vigilauit. Manè igitur factō, defuncti illius comites redeunt, sed mirabili stupore & gaudio, quē mortuū dimiserant, non solum viuentē, sed etiā incolumem receperunt.

Quadam item die septem viri ad monasteriū venerunt, quos post ædificationis verba refici præcepit. Quod dū cellarius perfici deuotè voluisset, sola quinq; oua in omni cella reperit, ex quibus æqualem refectiōem septem viris distribui non posse, viro Dei nunciauit. Hæc autem pater sanctus ad se deferri instanter iussit, allata benedixit, & quod valde stupendum est, nisi à Deo per tanti viri ministerium fieret, ex quinque ouis septem viris singulis singula præbuit. Quo nimirum viri Dei opere quanta sit etiam virtus charitatis agnoscitur, qua à perfecto in charitate velut condi incondita, & quæ non erant, esse potuerunt.

Cœpit etiam vir Domini spiritu prophetiæ pollere, ventura cognoscere, & cognita,

Ab Odilone Abbate accipit habitum monasticum.

Cap. 3.

Præficitur monasterijs Salerni.

Ioan. 12.

Degit in spelunca.

Cap. 4.

Præclarum sanè miraculum.

Cap. 5.

Precibus suis excitat vita functū. Cap. 6.

Miraculum

Cap. 7.

vt rerum poscebat utilitas, nunciare. Quidā nanq; de vicinioribus locis quendā ad eum energumenum vinctum ferro duxerunt, suppliciter deprecantes, vt ei manus imponeret, atq; immundum ab eo spiritum fugaret. Quibus vir venerabilis respondit, dicens: Hic non me viuente, sed moriente sanabitur. Quod profectō itā impletum testati sunt, qui nouerunt. Nam vbi pater sanctus obiit, ab eodem obfesso, ad sepulcrum eiusdem delato, immundum spiritum eiecit: quod ab omnipotente Deo dispositū, vt obfessum longiori pœna purgaret, & vt in eius salute, qualis fuerat serui sui vita, claresceret. Vir quoq; duplici fulgore miraculi decorus apparuit: quia & futura prædixit, & curationē quam promisit, exercuit. Venerando etiam viro Leoni discipulo suo, atq; alijs condiscipulis præceperat, vt post eiusdem mortem in eodem monasterio plus quàm duodecim fratres simul esse nunquàm debuissent: nè si numerum prædictum excederent, sustentari de rebus monasterij nequaquàm possent. nam facultates eiusdem monasterij tunc tantis solū modò fratribus vix sufficere videbantur. Sed cū iam ferè de hoc seculo esset profecturus ad Dominum, eisdem discipulis vocatis ad se ait: Ego quod de numero fratrum constitui, secundū hominem dixi. Nam (quod mihi Dominus reuelare dignatus est) in hoc monasterio innumerabilis multitudo ad eiusdem seruitium colligenda est. Qua de re & futura fratrum receptio non ex præsentī inopia, sed ex copia futura pensanda est: quia ille, qui eos ad regnum suū congregat, temporales etiā sumptus largiter ministrat. Hoc autē vir Dei voce protulit, nos stupemus in opere: quia omnipotens Dominus in eodem monasterio & multos constituit, & semper largiter procurauit.

Prædicat
futura.

Diuinitus
circulatur
status futu-
rus mona-
sterij sui.

Cap. 8.

Eis quoq; discipulis dum lata futura protulit, quæ etiam eos manerent aduersa nunciavit. Post obitum meum, inquit, quidam in hoc ouile Dominicum lupus ingredietur, pacem communē turbare nitetur: sed turbari refugite, quia citius extinguetur. Quod profectō itā factum, antiqui monasterij senes referre soliti sunt. Nam quidam turbine secularium fultus, postquàm vir sanctus obiit, monasterium irrupit, eiusdem successorē expulit: sed pastorem locum, quem impunè sibi usurpare se credidit, diuina vliōne percussus, ei, quem expulerat, liberum citò dereliquit. Hæc ad nos de tanti patris vita atque miraculis peruenierunt, non quòd ista sola fuerint, sed quia sanctus plura exercuit, quæ humiliter occultauit. Sancti etenim viri cū magna faciunt, in quantum possunt latere cupiunt: quia in celo, non in terra honorari concupiscunt. Sic fortasse vir sanctus & ista occultaret, si talia essent, quæ latere qualitercunquè potuissent. Nam quòd de excelsæ rupis vertice cadens lædi non potuit, quòd viuentem socijs reddidit, quem sepeliendum recepit, quòd eo benedicente numerus ouorum creuit, rerum quidem immensitas erat, quæ occultari non poterat. Et fortasse energumenum curatū ideò viuens noluit, vt tunc magnus in eiusdem curatione claresceret, cū illic iam receptus esset, vbi fauor ei minuere operis meritum nequaquàm posset.

Sancti cupi-
unt latere.

Cap. 9.

Cæterum in quo latere potuit, ad futurorum notitiam non peruenit. Nam quo abstinentiæ rigore corpus attriuerit, quibus vigilijs mentem extenuauerit, quibus lacrymis quotidie cælestia flagitauerit, quàm fortis fuerit in aduersis, quàm mitis in prosperis, quo vigore mundum despexerit, ad regnum cælestē quo desideriorum feruore flagrauerit: horum & his similibus magnitudinis eiusdem mensura, ad aliorum notitiam non peruenit. Sed si modum vitæ & continentiæ eiusdem scire non possumus, colligere ex ostensis euidentibus miraculis eiusdem possumus, quia in vsu quotidianæ conuersationis sibi valdè improbus & austerus fuit. Nam pondus carnis quis in illo tanto præcipitio illæsum seruaret, si quotidianis feruentibus atque igneis desiderijs se non quotidie in cælestis vitæ amore suspenderet? & volare, vt ita dicam, desiderijs totus igneus quandò posset, si non carnis grauedinem per vim magnæ abstinentiæ leuaret? Rerum numerum quomodo auget, si se ipse rerum vsus non potenter subtraheret? Postremò de expulsiōne dæmonum ab ipsa veritate dicitur, Hoc genus dæmonum non eicitur, nisi in oratione & ieiunio? Liqueat ergò, quæ ieiuniorum se austeritate contriueris, qua orationum instantia Deo importunus fuerit, qui quandò vellet, eicere dæmonia potestatem accepit. Item si vigiliarum, orationum, lectionum & spiritualium meditationum instantia cordis puritatem consequimur, vir Domini, qui non solū præsentis, sed etiam futura nouerat, horum donorum omnium mensuram non solū bonam, confertam & coagitatam, sed & supereffluentem habebat. Sed quid in præsentia rerum tantum puritatem cordis eiusdem asserimus, qui ab his, à quibus optimè notus est, tantus asseritur, vt ipsum etiam humani generis redemptorem in carne adhuc positum, videre mereretur?

* sibi
Mar. 9.

Dicunt

DE ALFERIO ABBATE CAVENSI.

701

Dicunt enim, quòd ante sextum sui exitus diem ei Dominus Iesus Christus apparuit, ei que dixit: Die cœnæ meæ venies ad me. Tunc pater venerandus quanta lætitiâ & gaudio exultauerit, quibus desiderijs diem tantæ promissionis expectauerit, cogitando colligat qui potest, quia dici non præualeat. Quo nimirum die veniente impleuisse fertur omnia, quæ ad tantæ solennitatis ministerium debebantur. Nam Missarum solennia celebravit, fratrum pedes abluit, pauperibus donatiua distribuit, & constituto discipulis patre, Leone videlicet venerabili viro, cuius superius mentionem feci, solam diei cœnam præterijt, cui suæ visionis epulas redemptor promisit: vel fortassis idcirco ieiunus voluit de hoc mundo transire, vt regulari mandato se & moriendo subijceret. Quia enim directi in via de monasterio fratres ieiuni redire præcipiuntur, qui inclinato iam diei vespere ieiunus ad Dominum transijt, ab istius vitæ decursu ad domum cœlestem, quasi de via ad cellam venit. Tunc quidem fratribus cum staturo eis patre ad refectorium dimissis, cellulam speluncæ, in qua manere consueverat, intrauit, se in orationem dedit, atque inter orationum verba in redemptoris manus vltimum spiritum tradidit.

Cap. 10.
Christus ei
apparet.

Leonem si-
bi designat
successorem

Feliciter
obit.

Dubium quippe non est, quòd ad eum deducendum accesserit, qui ante sextum diem hunc inuitare dignatus est. Quando enim illi beatæ animæ egredienti deesset, qui nuncius paulò antè fuerat, vt exiret? Obijt autem vir vitæ valde venerabilis senex & plenus dierum, cum ferè centum viginti esset annorum, quod sanè omnibus mirabile est. Ità sanus & fortis vsque ad extremam horam mortis exitit, vt nec præ tam decrepitate caligaret, nec aliqua debilitate deficeret. Nam vsque ad extremum vitæ suæ tempus clarissimè & legit & scripsit, Missas celebravit, & omne pastoralis sui ordinis ministerium valenter exhibuit: sicque, vt videre est, tam viuendo quàm moriendo humanæ naturæ molestias vicit: senescens vtique, vigoris sui defectum nesciens: moriens, mortis ægriitudinem non incurrens. His ergò tantis donatus meritis, talis aspicitur, vt illud ei, quod de dilecto Ioanne ab eodem redemptore nostro dicitur, quomodo libet competere videatur: Sic eum, inquit, volo manere, donèc veniam. Reuerà talis erat, vt haberet vndè mercedis summæ bona reciperet, sed quod corrigendum esset, nō haberet. Habuit siquidem, quod ad æternitatem staret: sed non habuit, quod cum humani lapsus fragilitate deficeret. Sic ergò eum Dominus manere voluit, donèc venit: quia nimirum à suæ inceptionis initio talis fuit, qui egressionis suæ tempore ipsius redemptoris præsentiam meruit. Cum autem fratres à refectioe surgerent, cellulam eiusdem intrantes, defunctum inuenerunt, ità membris dispositum, vt orans, non mortuus credi posset, nisi tactus quid de eo iam factum esset indicaret. Tunc quis mœror & luctus fuerit simul omnium, quis & quantus dolor & tristitia singulorum, dici lingua nequaquam potest. Pater quidem sanctus absentes discipulos habere moriens voluit, vt eis mœrorem suæ mortis auferre debuisset. Verùm vndè eis mitigare dolorem credidit, duplicavit: mœrentibus siquidem omnibus, non solùm quia tantus pater obijt, sed etiam quia præsentibus quos nutrierat habere recusauit. Sed fortasse eorum strepitus rectius virasse cognoscitur, vt secreta orationis quiete, venientis IESV maiestate liberius fruere tur. Tollentes autem discipuli corpus eius, in eodem spelæo circa oratorium, quod idem vir Dei construxerat, condiderunt.

Cap. 11.

Grandis
eius ætas.

Res stupen-
dæ.

Ioan. 21.

Fratres eius
obitu dolènt
plurimum.

Hec autem de vita & obitu viri valde venerabilis Alferij Abbatis, tam de scriptis Desiderij Abbatis montis Cassinensis, quàm de assertionibus senum monasterij in paruum libellum contulimus. Nunc ad ea, quæ post eiusdem obitum in eodem monasterio sunt gesta, veniamus. Suprà retulisse me memini, quia demoniacus ad sepulcrum eius delatus, vt venit, à maligno spiritu liberatus est, quem optimum pictorem fuisse asserunt: & nè tantis beneficijs ingratus existeret, ecclesiam sanctæ Trinitatis, quam suffraganeam vocant, in signum liberationis suæ proprijs manibus depinxit. Quidam præterea frater erat in monasterio, Nicolaus nomine, vir quidem valde religiosus, sed tamen malignis adhuc antiqui hostis bellis expositus. nam quotiès communicare disponebat, illud ei diabolica illusione contingebat, quod qui patiuntur, ad sacramenta Dominica accedere non præsumunt: multis quoque ieiunijs & orationibus, fletibus quoque & confessionibus probationis suæ causas abscindere tentabat, & tamen liberari non poterat. Tandem salubri reperto consilio, ad tumultum sancti viri sibi orandi consuetudinem fecit. Quadam verò die, dum illic tristis oraret, atque à Domino carnis suæ munditiam solitis mœroribus peteret, vt solet mœrentibus accidere, præ tristitia obdormiuit: cui in venerando habitu pater idem sanctus apparuit, & afflicto.

Cap. 12.
Is est Vi-
gor, Rom.
Pontifex.

Alferius ap-
paret fratri
afflicto.

ab eo causas tanti doloris inquisiuit. Cumque ille quid pateretur exponeret, fons viuus ante eiusdem oratorij altare visus est surgere: in quo cum senex venerandus deposuit, lauit & dixit ei: Vade, quia amodò iam mundus eris. quod & ita factum est: nam ex illo iam die immundi spiritus solita impedimenta non pertulit.

Cap. 13. Anniversaria depositionis eius solennitas in monasterio agebatur, cum vir vitæ valdè venerabilis Abbas Petrus, de fratrum refectiõne sollicitus, per omnia ferè maris litora regioni proxima pisces quasiuit, & inuenire non potuit. Reuersi itaque sunt, qui missi fuerant, ab omnibus illis maritimis nusquam pisces inuenire se potuisse referentes. Tunc admodum contristari vir valdè venerabilis cœpit, quia diem prædecessoris sui qua cupierat charitate proficere non valebat. Sed quod defuerat in angustia temporis posito, ei cui iam Deus erat omnia in omnibus, deesse non potuit. Die etenim illa fratrum cœnam pater sanctus Alferius affluentem parauit. Egressus siquidem Petrus venerabilis Abbas de Capitulo, ante claustrum ianuam cophinum plenum magnis piscibus vidit: quem cum instanter quis deposuisset inquireret, & inuenire portitorem illius nullum potuisset, miraculo quo se vir sanctus ostenderat, stupuit, & piscationem illam patris Alferij fuisse cognouit.

Cap. 14. Et ut iam temporum nostrorum ad acta veniamus, Lucas monachus adhuc superest, qui nobis in monasterio referre solitus erat, quia quodam die minutus, ex more monasterij extra chorum residendi licentiam habuit. Ibi itaque sedens, cum non his, quæ in choro canebantur, intenderet, sed oppressus somno grauiter dormiret, senex quidam veneranda canicie fulgidus, hunc per ora cucullæ tenuit, & violenter trahere ad chorum cœpit. Tunc motus Lucas monachus, cum quis esset, qui trahere monachos violenter auderet, inquireret, audiuit quia Abbas Alferius esset, cui omnia tanquam in proprio monasterio liceret. Cumque ille trahendo festinaret, hic autem tardius sequeretur, quod ante altare eiusdem suffraganeæ ecclesiæ veniret, ei visum est. Euigilans autem, illic se inuenit, vbi se attrahi per somnium viderat, vestimenta etiam, quæ homo Dei tenuit, exuta iam, & super humerum sibi posita reperit. Quod vir sanctus fecisse cognoscitur, ut loco illi, quem

* for. incolit, se præsentem ostenderet, & negligentium torporem ad diuinæ laudis studium excitaret.

Cap. 15. Neque illud silendum puto, quod candela vitrea, quæ super beati viri tumulum lucere consueuerat, plerumquè lapsa, in eiusdem tumuli saxa venit, & non solum frangi non potuit, sed quandoquè, ut erat, plena permanfit. Cossus etiam monachus de semetipso referre solitus est, quia discursione mali humoris maxilla eiusdem vehementer intumuit, & intolerabili dolore dentium cœpit cruciari. Sed cum quotidie languor ingrauesceret, & arte medicorum sentire remedia nulla potuisset, ante sepulcrum sancti viri se proiecit in oratione. Quò cum prostratus leuamen tanti doloris deuotis precibus impetrasset, ab oratione surrexit, & statim gingiua dolentis cutis crepuit, atque per illius vulnus crepidinis emissâ putredine, & faciei tumorem perdidit, & dentium dolorem.

Miraculum

Cap. 16. Adest etiam Petrus de Guardia monachus, qui efficaci assertionem, quod in se etiam gestum est, testari solet. Ea nanque pestilentia, quæ ante annos ferè viginti in illis partibus vehementer populum vastauit, præfatus monachus magnis febribus tentus est: cumque ardor nimius febrium vires eius excederet, hora accensionis ad tumulum iam sæpè memorati patris confugit, firmiter credens, quòd tan-

to patri commendatum febris inuadere nequaquam posset. In quo nimirum tutelæ & confugij sui loco fructum fidei suæ

Curatur febricitans.

itâ consecutus est, ut ardentissima febris eum relinqueret, nec vltra sancto viro commendatum fatigare potuisset.